

رکوردشکنی پی در پی صنعت پتروشیمی در صادرات

آمار هفت ماه نخست صادرات محصولات پتروشیمی امسال در قیاس با سال گذشته حکایت از رشد ۱۳ درصدی دارد، رشدی که تا ماه هشتم نیز ادامه داشته و وزیر نفت از آن به‌عنوان ثبت رکورد یاد می‌کند.در هفت ماه نخست سال گذشته ۱۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تن صادرات در حوزه محصولات پتروشیمی صورت گرفت که امسال این عدد به ۱۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تن رسید، همچنین ارزش آوری صنعت پتروشیمی نیز از ۸ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار به ۱۰٫۸ میلیارد دلار رسیده و ۳۰ درصد رشد داشته است.

به گزارش ایسنا، سهم پتروشیمی‌ها از صادرات غیرنفتی در ۶ ماه نخست امسال ۳۹٫۶ درصد بوده و این درحالی است که تنها ۶٫۹۵۰ میلیارد دلار از ۲۱٫۴ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی در ۶ ماه نخست پارسال متعلق به پتروشیمی‌ها بوده است و امسال ۹٫۶۰۵ میلیارد دلار از ۲۴٫۲۵۱ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی به این صنعت تعلق دارد. همچنین تولید صنعت پتروشیمی در ۷ ماه نخست پارسال ۳۸ میلیون و ۶۶۰ میلیون تن بوده که امسال در همین بازه به ۴۱ میلیون تن و ۵۵۰ هزار تن از ۷ درصد افزایش رسیده است و پیش‌بینی می‌شود پتروشیمی‌ها امسال حدود ۱۵ میلیارد دلار آری به سامانه نیما عرضه کنند و حدود ۱۷ تا ۱۷٫۵ میلیارد دلار صادرات داشته باشند. علاوه بر این در هفت ماه نخست امسال ۷٫۹۱ میلیارد دلار آرز پتروشیمی‌ها به سامانه نیما تزیق شد امسال در این بازه زمانی بیش از ۸٫۷۳ میلیارد دلار، ۲۳ درصد بیشتر از پارسال به سامانه نیما آرز عرضه شده که این رقم تا ۲۲ آبان‌ماه امسال به ۹٫۶۰۴ میلیارد دلار رسیده است.

جواد اوچی وزیر نفت نیز به تازگی از ثبت بالاترین رکورد کشور صادرات نفت خام، مبعانات گازی و محصولات پتروشیمی ایران در آبان‌ماه امسال خبر داد و گفت: این بالاترین رکورد از سال ۱۳۹۷ (شروع تحریم‌های ظالمانه ترامپ علیه ایران) تا کنون است.

در حال حاضر بیش از ۵۴۰ گریدانواع محصولات شیمیایی و پتروشیمیایی در کشور تولید می‌شود و ۱۱۰ طرح بزرگ و کوچک پتروشیمی در حال فعالیت است که برنامه‌ریزی انجام شده برای تکمیل زنجیره ارزش تا ۲۱ تا ۲۲ محصول راهبردی پتروشیمی در کشور تولید خواهد شد.صنعت پتروشیمی ایران در اوج تحریم‌ها بیش از ۵۴ میلیارد دلار برای کشور ارزش آوری داشته و به‌طور میانگین سالانه ۸۰ درصد در آمد صادراتی این صنعت از طریق سامانه نیما به چرخه اقتصاد کشور بازگشته است.

قانونگذار شرایط صادرات برای بخش خصوصی را فراهم کند

رئیس هیات‌رئیس‌ه صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت سیاست‌های غیرمشوق در حوزه زنجیره ارزش را سبب خودتحریمی دانست و از قانونگذار خواست تا شرایط را برای صادرات محصول نهایی فراهم کند.

به گزارش شانا، عبدالحسین بیات در سومین نشست شورای عالی برنامه‌ریزی و تولید شرکت‌های گروه اقتصادی صندوق‌های بازنشستگی صنعت گفت: تمرکز گروه اقتصادی صندوق‌ها روی طرح‌ها در حال اجراست؛ لازم است تا اقف ۱۴۰۴، ورودی درآمدی قابل قبولی را برای صندوق‌ها برای عمل به تعهدها ایجاد کنیم.

وی با بیان اینکه در گروه اقتصادی دو شورای تخصصی برای شرکت‌ها ایجاد شده است، افزود: شورای عالی پروژه‌ها، مسئولیت روند پیشرفت حدود ۲۶ طرح شامل میدان‌های نفتی و گازی، پتروپالایشگاهی، پتروشیمی، شرکت‌های تولیدکننده روغن و قیر را به‌عهده دارد و مسئولیت شورای عالی برنامه‌ریزی و تولید، معطوف به وضع تولید، فروش (صادرات و تأمین نیاز داخل) و سود، مواد اولیه و سوخت است. رئیس هیات‌رئیس‌ه صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت در خلال گزارش مدیران درباره وضع صادرات اظهار کرد: رویکرد برخی سیاست‌ها و قوانین برای توسعه زنجیره ارزش، تنبیهی است و ضرورت دارد به رویکردهای تشویقی بدل شود. تجربه نشان داده است سیاست‌های غیرمشوق در حوزه زنجیره ارزش، ناکارآمد و گاهی سبب خودتحریمی می‌شود. بیات تأکید کرد: به‌طور طبیعی و از منظر اقتصادی هرگاه واحدی متوجه نفع و سود بیشتر در ایجاد زنجیره ارزش شود خود به سمت تولید با ارزش افزوده بیشتر حرکت می‌کند.

عراق گزینه دریافت سی ان جی از ایران

رئیس انجمن صنفی سی ان جی کشور با تأکید بر اینکه پتانسیل بالایی برای ورود به کشورهای دیگر در حوزه سی ان جی وجود دارد، گفت: یکی از کشورهایی که در دولت قبل در مورد آن بحث می‌شد، عراق بود، مذاکرات برای احداث ۵ جایگاه نیز در آنجا صورت گرفت، اما به‌دلیل اینکه این کشور در اکثر نقاط خط لوله گاز ندارد این موضوع معطل ماند و اجرایی نشد، اما همچنان عراق می‌تواند یک گزینه قابل بحث باشد.

محسن جوهری در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه روسیه از سی‌ان‌جی به‌عنوان سوخت خودروهای سبک و سنگین استفاده می‌کند و در حال حاضر صادرات مخازن سی ان جی از ایران به این کشور و کشورهای اطراف انجام می‌شود، اظهار کرد: اگر دولت از شرکت‌های داخلی حمایت کند و موانع برداشته شود، تأثیر بسیار خوبی در افزایش تولید و درآمدهای صادراتی کشور خواهد داشت.

وی با بیان اینکه با توجه به حضور شرکت‌های توانمند داخلی در حوزه صنعت سی ان جی، پتانسیل بالایی برای صادرات تجهیزات سی ان جی به کشورهای دیگر وجود دارد، اما آن‌طور که باید به آن توجه نشده است، گفت: اکنون نیچریه در این حوزه مطرح است، تاکنون به نتیجه خاصی در نیچریه نرسیده‌ایم، اما احتمال عقد قرارداد در این رابطه زیاد است. رئیس انجمن صنفی سی ان جی کشور در خصوص میزان آرز آوری صادرات تجهیزات سی ان جی در نیچریه، گفت: این مسأله بستگی به این دارد که نیچریه چه میزان تمایل به سرمایه‌گذاری در این بخش داشته باشد و چه تعداد جایگاه احداث و چه تعداد خودرو دوگانه‌سوز شود، اگر تعداد جایگاه‌ها و خودروها زیاد باشد، این مسأله می‌تواند آرز آوری خوبی برای ما داشته باشد.

آب سد طالقان ۳۳ درصد کاهش یافت

سد (طالقان» از سدهای پنج‌گانه استان تهران و واقع در ۱۳۵ کیلومتری شمال غرب تهران- طالقان در پی خشکسالی‌های متوالی حاکم بر کشور، نسبت به میانگین پنج ساله با کاهش ۳۳ درصدی ذخایر آبی روبه‌رو شده است.

به گزارش ایرنا، سد طالقان از نوع سد خاکی با هسته رسی است و حجم مفید مخزن آن ۳۲۰ میلیون مترمکعب است. میزان کنونی ذخیره آب این سد ۱۶۸ میلیون مترمکعب و وضعیت مخزن در مقایسه با مدت مشابه ۵ سال گذشته ۳۳ درصد کاهش داشته است.

- شنبه ۵ آذر ۱۴۰۱**
- سال بیست و هشتم**
- شماره ۸۰۶۲**

«ایران» از افزایش قاچاق نفت گاز به بالاترین رقم تاریخی خود گزارش می‌دهد

سود ۷۰ هزار درصدی قاچاق سوخت از نیروگاه‌ها

یک مقام آگاه دروزارت نفت: اگر از عرضه خارج از شبکه نفت گاز جلوگیری نکنیم، زمستان ممکن است نیازمند واردات شویم

گروه اقتصادی/ گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد که حجم قابل توجهی از نفت گاز (گازوئیل) تولیدی ایران در حال خروج غیرقانونی از کشور است. رانت قاچاق این سوخت آنقدر قابل توجه شده که حتی شنیده می‌شود در حاشیه خلیج فارس، برخی از تجاربرای تهیه آرز سראخ قاچاقچیان نفت گاز کشور می‌روند و آرز مورد نیاز برای واردات را از این افراد می‌گیرند. برخی از قاچاقچیان نیز با آرز حاصل از فروش نفت گاز، برخی کالاها را به‌صورت قاچاقی وارد کشور می‌کنند و از این طریق دوباربر به اقتصاد کشور ضربه می‌زنند. برآوردهای متفاوتی از حجم قاچاق نفت گاز وجود دارد اما ازقلمی در حدود ۸ تا ۱۴ میلیون لیتر در روز برای این موضوع عنوان می‌شود که عدد قابل توجهی است. در خصوص چرایی این امر، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراآورده‌های نفتی ایران با اشاره به اینکه قیمت گازوئیل درایران ۳۰۰ و ۶۰۰ تومان در هر لیتر است اما این فراورده در کشورهای همجوار لیتری ۳۵ تا ۴۰ هزار تومان فروخته می‌شود، می‌گوید: «این نشان دهنده اختلاف ۱۳ هزار درصدی قیمت و جذابیت قاچاق است.»

جلیل سالاری این مطلب را در حاشیه سالیی روز از برگزاری نمایشگاه محیط زیست بیان کرد و توضیح داد: «در همین حال، اگر پایش درستی انجام ندهیم سوخت از مسیر اصلی منحرف شده و به سمت قاچاق خواهد رفت.» مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراآورده‌های نفتی ایران همچنین بیان کرد: «مصرف‌کنندگان عمده این سوخت دستگاه‌های متولی مانند سیمان، فولاد و نیروگاه‌ها

۸۰درصد بیشتر از سال گذشته در دریافت کرده‌اند. این درحالی است که ۷۰درصد نیز گاز تحویلی به نیروگاه‌ها افزایش داشته است. اما اکنون میزان ذخایر گازوئیل نیروگاه‌ها چند درصدی کمتر از سال قبل است. علت چیست؟»

افغانستان، پاکستان و امارات نیز ۱٫۱ دلار است. بیشترین حجم قاچاق نیز به این کشورها انجام می‌شود.

■ قاچاق نفت گاز از مسیر نیروگاه‌ها
اما شنیده می‌شود که تنها مساله سوخت‌رسان تنها یکی تخلیه انجام و این روزها به خاطر جذابیت قاچاق بخشی از نفت گاز ارسالی به نیروگاه‌ها- و همین‌طور صنایع- از کشور به شکل غیرقانونی خارج می‌شود. یک مقام آگاه در وزارت نفت می‌گوید: «نیروگاه‌ها امسال

نفت‌گاز به نیروگاه‌ها احتمال تخلف بسیار زیاد می‌شود. قیمت نفت گاز تحویلی به نیروگاه‌ها رقم بسیار اندک و در حدود ۵۰ تومان برای هر لیتر که درآمد قاچاق آن نیز بسیار جذاب است.»

او با اشاره به ناترازی نفت گاز در زمستان امسال می‌گوید: «با توجه به مصرف بالای نیروگاه‌ها، در ۶ ماهه دوم و در فصل زمستان امسال ممکن است دچار ناترازی و مشکلاتی در زمینه تأمین این سوخت شویم. اکنون سوآپ غیرهمنام با روس‌ها را آغاز کرده‌ایم که هزینه‌ای ندارد؛ اما حتی واردات این سوخت دور از ذهن نیست. مسأله این است که منطقی نیست نفت گاز را با قیمت‌های بین‌المللی بخریم، در داخل عرضه کنیم و عده‌ای آن را به‌صورت

http://irannewspaper.ir
editorial@irannewspaper.ir

مالک شریعتی به ایسنا توضیح می‌دهد: «حوزه خرد به خودرو و کامیون و حوزه کلان به نیروگاه‌ها باز می‌گردد. متأسفانه ما به جای اینکه بخواهیم از سرچشمه جلوی این فسادها را بگیریم، قصد داریم دانه جلوی آنها باشیم. بنابراین بزودی با واقعی شدن قیمت سوخت نیروگاه‌ها به‌دنبال قانون مجلس، جلوی قاچاق سوخت از نیروگاه‌ها نیز گرفته می‌شود. در بازار محدود نان و آرد بر اساس آمار اعلام شده با اصلاح سیاست توزیع بارانه و جلوگیری از قاچاق، نزدیک به ۴ هزار میلیارد صرفه‌جویی شده است. از نظر بنده با واقعی شدن قیمت سوخت نیروگاه‌ها، این رقم صرفه‌جویی باید به بیش از ۱۰ برابر برسد.»

گفتنی است، معاون پیشگیری ستاد مقابله با قاچاق کالا و آرز در مهرماه امسال خبر داد که «حدود ۲۶۳ درصد میزان کشفیات ناشی از قاچاق سوخت در کشور در ۶ ماهه ابتدای امسال افزایش یافته است.»

عبدالله هندیانی بیان کرد که ستاد وزارت نفت و یگان‌هایی همچون مرزبانی جمهوری اسلامی و فراجا و نیروهای امنیتی درصد جلوگیری از قاچاق سوخت است؛ اما با توجه به اختلاف قیمت سوخت در داخل کشور با کشورهای همسایه بستر قاچاق سوخت همچنان فراهم است و وجود کنترل‌ها، این اختلاف قیمت بالا باعث افزایش قاچاق در مرزهای شرقی و دریایی کشور می‌شود. از این‌رو کشفیات قبلی در حال افزایش است. کارشناسان راهکار مقابله با این معضل را پایش و نظارت بر زنجیره توزیع و مصرف و همین‌طور اصلاح قیمت می‌دانند.

غیرقانونی از کشور خارج کنند تا سود چند هزار برابری ببرند.» بررسی‌ها نشان می‌دهد که سود قاچاق نفت گاز از نیروگاه حدود ۷۰ هزار درصد است. چراکه سوخت دریافتی ۵۰ تومان در لیتر و فروش آن حداقل لیتری ۳۵ هزار تومان است.

■ قاچاق خرد وکلان گازوئیل

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی نیز درباره موضوع قاچاق سوخت نیروگاه‌ها می‌گوید: «زمانی که این اتفاق افتاده یعنی امکان آن وجود دارد و گزارش نهادهای نظارتی نیز نشان می‌دهد که این اتفاق افتاده، یعنی قاچاق سوخت هم در حوزه خرد و هم در حوزه کلاه بویژه در گازوئیل رخ داده است.»

بررسی بند مهم قرارداد صادرات گاز به پاکستان و ادعای یک مقام پاکستانی مبنی بر انتخاب تاپی به جای گاز ایران

منوی گازی ایران برای پاکستان؛ گاز را بگیر یا پرداز!

وزیر نفت ایران، معاون نخست وزیر روسیه ووزیر مشاور نفت پاکستان برای توسعه همکاری‌ها گفت‌وگو کردند

گروه اقتصادی/ وزیر نفت پنجشنبه هفته گذشته به‌صورت تلفنی با معاون نخست‌وزیر روسیه و وزیر مشاور نفت پاکستان گفت‌وگو کرد. در این گفت‌وگو، موضوعات همکاری‌های فی‌مابین پیگیری شد که یکی از موارد آن، بحث صادرات گاز ایران به پاکستان است. پاکستان در بحران شدید گازی است و حتی شرایطی به مراتب سخت‌تر از اروپا دارد.

اخیراً روزنامه پاکستانی اکسپرس تربیوبن در گزارشی نوشته بود که «وزیر دولت در یک ماه گذشته برای مقابله با کمبود فلج‌کننده گاز در پاکستان به کشورهای مختلف سفر کرده است. علاوه بر آن نامه‌های متعددی به روسیه و سایر کشورها برای کاهش بحران انرژی پاکستان نوشته شده است. حتی قرار است که وزیر دولت پاکستان برای حل این مسأله عازم قزاقستان شود.»

اما این روزنامه در مورد واردات گاز از ایران که در این زمینه قرارداد دارد، به نقل از «مصدق مسعود (ملک) وزیر مشاور امور نفت پاکستان عنوان کرد: «دولت پاکستان برای غلبه بر بحران گازی خود تمایلی به خرید گاز از ایران ندارد و از تحریم‌های غربی می‌ترسد، اما به جای آن آماده است خط لوله تاپی را ادامه دهد.»

لوله انتقال گاز ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هند موسوم به عبوری می‌کند و به گفته وزیر مشاور امور نفت پاکستان «مشکل اساسی در آنجا امنیت خط است. ضمن آن‌که برای حفاظت از خط لوله تاپی مبلغ هنگفتی به‌عنوان هزینه ترانزیت باید به افغانستان داده شود.»

اجرای پروژه ۱۱۰۰ مایلی و ۱۰ میلیارد دلاری «تاپی» در ۱۳ دسامبر ۲۰۱۵ از ترکمنستان آغاز شده است.

■ بند مهم قرارداد ایران و پاکستان
قرارداد ایران و پاکستان از نوع take or pay (بگیر و بپرداز) است. به این معنی که پاکستان اگر گاز ایران را تحویل نگیرد باید بر اساس قرارداد به ایران پرداخت داشته باشد. در این باره محمدمصدق جوکار، رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی می‌گوید: «وجود تحریم بهانه است. اساساً تحریم برای این موضوع پاکستان جز توجیه برای عدم اجرای آن هیچ کارکردی نداشته است. یک دلیل این‌که، ما در اوج تحریم‌ها این قرارداد را منعقد کردیم. قرارداد اواخر سال ۲۰۱۲ منعقد شد و قرار بود اول ژانویه ۲۰۱۵ گاز به پاکستان ارسال شود. تحریم‌هایی مانند مجوز دفاع ملی سال مالی ۲۰۱۲ (از ژانویه ۲۰۱۲ اجرایی شد) یا تحریم امریکایی CISADA (سال ۲۰۱۰) و تحریم‌های اتحادیه اروپا (مهم‌ترین آن ژوئیه ۲۰۱۲ اجرایی شد) وجود

داشتند و پاکستان با اطلاع از این تحریم‌ها با ایران قرارداد بست. یعنی با همه این بحران‌های تحریمی از اواخر سال ۲۰۱۲ و با علم به اینکه ایران تحریم است، اما برای ۳ سال بعد می‌خواهد از ایران گاز بگیرد، پاکستان با ایران قرارداد بست. لذا تحریم بهانه است.»

او در گفت‌وگو با «ایران» اظهار می‌کند: «پاکستان در شرایط تحریم، قرارداد take or pay با ایران منعقد کرده است. بنابراین، ایران می‌تواند در صورت انجام یک سری اقدامات از پاکستان جریمه دریافت کند. خط لوله که به مرز برسد، پاکستان در همین شرایط تحریم مجبور است ۲ کار انجام دهد؛ یا مانند ترکیه و عراق برود از امریکا مجوز معافیت تحریمی برای واردات گاز ایران را بگیرد یا گاز را بگیرد و جریمه‌اش را بپردازد. لذا در مورد آسیب‌شناسی پاکستان وقتی صحبت می‌کنیم، این

گزاره غلطی است که تحریم مانع صادرات گاز ایران به پاکستان شده است.»
■ بحران گاز پاکستان
کارشناسان می‌گویند که در شرایط فعلی پاکستان از نظر اقتصادی تحت فشار داخلی است و حتی یکی از دلایلی که عمران‌خان، نخست‌وزیر پیشین پاکستان کنار گذاشته شد، ناتوانی در تأمین کالاهای حیاتی از جمله انرژی بود. در چنین شرایطی پاکستان نمی‌تواند مانند دوران همه‌گیری کرونا و افت قیمت گاز، بازهم ال‌ان‌جی وارد کند. این‌رو رو این کشور اکنون با بحران گاز مواجه است.

پاکستان بویژه در دوره همه‌گیری کرونا که صرفه اقتصادی داشت به‌دنبال عرضه ال ان جی رفت. سودانگاری پاکستان و غیرامنیتی فکر کردن این کشور در شرایط کرونا

است. یکی از راهکارها این است که به ایران گاز صادر کند و ایران به واسطه واردات این گاز (تا زمانی که تراز تولید و مصرف گاز در ایران مثبت نشده) برخی قراردادهای موجود را اجرا یا تقویت کند که قرارداد پاکستان یکی از این موارد است، لذا روسیه حتی حاضر است برای اجرای این قرارداد واسطه شود. از این‌رو، بخشی از مذاکرات جواد اوچی وزیر نفت در روز پنجشنبه با الکساندر نواک، معاون نخست‌وزیر روسیه و مصدق مسعودملک، وزیر مشاور امور نفت پاکستان به محورهای همکاری دوجانبه گازی ارتباط داشت.

رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی می‌گوید: «قرار است ما گاز روس‌ها را در این وضعیت ژئولیتیکتی، در شرایطی که خودمان ظرفیت آزاد چندانی برای صادرات نداریم، بخریم و آن را صادر کنیم. به بیانی دیگر، می‌خواهیم به چند هدف راهبردی با گاز روسیه برسیم. اول، بازارهای در دسترس‌اش را به جای اینکه به‌دنبال جایگزین‌ها برون‌د، با این گاز حفظ کنیم. دوم، از موقعیت فرصت‌طلبانه آمده که ممکن است در آینده کمتر رخ دهد، استفاده کنیم و کشورهای دیگر را به ایران وابسته کنیم.»

در حال حاضر ایران واردات گاز از روسیه ندارد؛ اما اگر مذاکرات ایران، روسیه و ترکمنستان در مورد استفاده از ظرفیت‌های موجود برای تحویل گاز روسیه به ایران به سرانجام برسد، ایران می‌تواند ۵٫۵ میلیارد مترمکعب در سال گاز از روسیه وارد کند و این میزان تا ۲۰ میلیارد مترمکعب نیز قابل افزایش است که این گاز می‌تواند به افزایش صادرات ایران تا دو برابر حجم کنونی کمک کند. سال گذشته ایران ۱۷ میلیارد مترمکعب گاز صادر کرد.